

AANBOD: Ondersteuning bij uitwerken van Water en Bodem Sturend

Augustus 2025

Ben je in jouw gemeente of regio betrokken bij gebiedsontwikkeling of ruimtelijke visievorming en wil je daarin met 'water en bodem sturend' (WBS) aan de slag?
Ben je binnen je organisatie of met partners in gesprek hierover, of wil je dit gesprek starten?
Lees in deze flyer dan meer over een interessante mogelijkheid voor ondersteuning.

Inhoudsopgave

- [AANBOD: Ondersteuning bij uitwerken](#)
- [van Water en Bodem Sturend](#)
- [Leertraject WBS](#)
- [Het aanbod: Ondersteuning bij sessies voor uitwerking WBS door Kennispool WBS](#)
- [Geïnteresseerd?](#)
- [Toelichting op de drie elementen van het Leertraject WBS:](#)
- [Kennisproducten WBS Gelderland](#)
- [Kennispool WBS](#)
- [Community of Practice \(CoP\)](#)

Leertraject WBS

In Gelderland werken provincie, gemeenten, waterschappen en andere partijen via ruimtelijke processen samen aan gebiedsgerichte opgaven. De principes van 'water en bodem sturend' worden daarbij geconcretiseerd, bijvoorbeeld in visies en inrichtingsplannen. Provincie Gelderland wil deze trajecten ondersteunen via het 'Leertraject WBS'. Het leertraject heeft tot doel om beschikbare kennis en ervaring te delen binnen Gelderland, en zo het toepassen van WBS te stimuleren en te versnellen. Het leertraject bestaat uit drie elementen:

- een Kennispool WBS om gemeentelijke of regionale trajecten te ondersteunen;
- een set aan kennisproducten voor WBS, ontwikkeld in opdracht van de provincie in samenwerking met andere Gelderse overheden en kennisinstellingen;
- een Community of Practice.

Meer informatie over deze drie elementen vind je verderop in deze flyer.

Het aanbod: Ondersteuning bij sessies voor uitwerking WBS door Kennispool WBS

In de Kennispool WBS staan zes adviesbureaus klaar om te ondersteunen bij sessies waarin WBS wordt uitgewerkt op de schaal van een gemeente, een gebiedsontwikkeling of een regio. Het kan gaan om ambtelijke sessies, maar ook om bestuurlijke sessies.

De adviseurs van de Kennispool WBS kunnen, afgestemd op de behoefte van de aanvragende organisatie(s), de volgende inbreng leveren bij de sessies:

- de sessies faciliteren;
- kennis van het water- en bodemsysteem inbrengen;
- kennis van landschapsarchitectuur en ruimtelijke ordening inbrengen.

Wat is het niet? Het aanbod houdt bijvoorbeeld niet in dat er een hydrologische analyse van het gebied wordt gemaakt, of een data- of kaartenset wordt opgeleverd. Wanneer in de sessies wordt gesignaleerd dat meer inhoudelijke kennis nodig is, is het aan de gemeente, gebiedspartners of regio, om hier stappen in te zetten.

Geïnteresseerd?

Wil je jouw gemeente, gebiedsontwikkeling of regio aanmelden voor ondersteuning door de Kennispool WBS bij één of meerdere sessies?

Of wil je hier meer over weten?

Stuur dan een mail naar Rutger Remmers (r.remmers@gelderland.nl)

of Paul Oude Boerrigter (p.oudeboerrigter@gelderland.nl) van provincie Gelderland.

Zij verkennen graag met jou welke inzet vanuit de Kennispool WBS passend is.

Toelichting op de drie elementen van het Leertraject WBS:

Kennisproducten WBS Gelderland

Provincie Gelderland heeft in samenwerking met andere overheden en kennisinstellingen de volgende kennisproducten ontwikkeld:

- **Handelingsperspectief WBS Gelderland:** bevat een Gelderse uitwerking van de structurerende keuzes en specifieke aandachtspunten voor de 7 bestuurlijke Gelderse regio's;
- **Gidsmodellen:** bieden snel inzicht in de belangrijkste kenmerken van het water- en bodemsysteem. Er zijn 10 regionale gidsmodellen gemaakt die heel Gelderland dekken. Binnenkort worden deze op een externe website gepubliceerd en dan is ook een link beschikbaar;
- **Visies 2120:** nieuwe ruimtelijke perspectieven voor regio's in Gelderland, gebaseerd op de visie op het landschap over 100 jaar met het oog op de verwachte klimaatverandering, en vanuit daar terug te redeneren naar de keuzes van vandaag;
- **Carrousel-methode:** procestool voor een quick-scan van kansen om WBS te versterken binnen een overheidsorganisatie;
- **Masterclasses:** in 1 of 2 dagen met collega's/partners/bestuurders aan de slag voor inzicht in het functioneren en de kwetsbaarheden van het bodem- en watersysteem in de regio;
- **Water en bodem kompas:** tool met kaartmateriaal, als starter voor gesprek over kansen en risico's voor functies als wonen en werklocaties in relatie tot het (toekomstige) water- en bodemsysteem.

Daar voegen we in de komende periode nog kennis aan toe over verankering van water en bodem sturend in de instrumenten van de Omgevingswet.

De provincie werkt aan een nieuwe omgevingsvisie voor Gelderland. Water en bodem worden daarin als sturend principe meegenomen. De nieuwe visie zal aanleiding zijn voor aanvulling en uitbreiding van instrumenten (programma's/beleid/regels) om gevolg te geven aan WBS.

Kennispool WBS

Adviseurs van zes adviesbureaus ondersteunen in opdracht van de provincie de Gelderse regio's/gemeenten bij het concretiseren van water en bodem sturend naar beleid en inrichtingsplannen. Dit zijn Arcadis, H+N+S Landschapsarchitecten, Haskoning, Ruimtemanagers, TAUW en Witteveen+Bos. Deze adviseurs gaan op pad met hun inhoudelijke kennis van water en bodem, landschaps-architectuur en ruimtelijke ordening, en procesvaardigheden. Ze maken daarbij gebruik van de kennisproducten WBS Gelderland.

In de Kennispool WBS delen de adviseurs hun kennis en ervaringen en werken ze samen met een aantal experts die in de afgelopen jaren in de Gelderse praktijk kennisproducten over water en bodem sturend hebben ontwikkeld: GrondRR, Geo-Inspiratie, Hogeschool Van Hall Larenstein, Wageningen Environmental Research en de waterschappen.

Community of Practice (CoP)

In juni 2025 is de CoP WBS Gelderland van start gegaan. In de CoP wisselen medewerkers van vooroplopende Gelderse overheden, de Kennispool WBS en kennisinstellingen, ervaringen uit en bouwen zij samen verder aan de kennisbasis. Deelnemers kunnen casussen inbrengen die inspireren als 'goede voorbeelden', maar ook casussen die vastlopen en een frisse blik kunnen gebruiken.

Het Gelders Ondergrond Overleg (GOO) coördineert de CoP. Voor informatie over de CoP: neem contact op met coördinator Annelies de Graaf, via goo@gelderland.nl of tel. 06 42 98 06 76.
